

מסמך מדיניות של הולחוף: הערכות זמנית לעליית מפלס פני הים.

א. רקע

מנהלת הערכות לשינויי אקלים קבעה בדוח מס' 1 כי ישראל צפויה להתמודד עם מספר מגמות אקלימיות ובכללן עלייה במפלס פני הים. באפריל 2023 פירסם המכון לחקר ימים ואגמים תרחישי ייחוס לעליית מפלס פני הים והמרכז למיפוי ישראל יישם את התרחישים באופן הניתן להצגה על גבי מפה במערכת מידע גיאוגרפי.

בחירת תרחיש ייחוס לאומי תידרש להליך ארוך שיימשך כשנתיים הכולל הערכת סיכונים, ניתוח ההשלכות הרחבות של התרחישים. לאור זאת החליטה המנהלת להמליץ למשרדי הממשלה להתכוון לתרחיש זמני עד לאישור תרחיש ייחוס לאומי.

בהתאם לבקשת המנהלת, מינהל התכנון בחן את משמעות **מפלס ים ממוצע** של התרחיש המחמיר:

SSP:5-8.5 Low confidence, 2100 (50%). תרחיש זה מעמיד

את קו החוף הזמני בגובה של **+1.06** מ' מעל אפס האיזון הארצי. בהתאם להנחיות המנהלת, גובה זה מגלם עלייה של 0.91 מ' מעל גובה מפלס הים בממוצע הרב שנתי העומד על 0.149 מ' מעל אפס האיזון הארצי.

מסמך זה מהווה את המדיניות הזמנית של הולחוף ביחס לתרחיש עליית מפלס פני הים בחופי הים התיכון בלבד, אשר לאורו יבחנו תכניות בתחום חוף הים, זאת עד לבחירת תרחיש קבוע ע"י מנהלת הערכות לשינויי אקלים, אימוצו ע"י הממשלה והשינויים הנדרשים בהתאם.

יודגש כי המדיניות המוצעת היא בהתאם לקו החוף הזמני +1.06, במידה ועקב דיוק המדידה ישתנה קו החוף, תידרש בחינה חדשה והמלצות מעודכנות בהתאם לתוצאות הבחינה.

ב. הגדרות

מנהלת: מנהלת הערכות לשינויי אקלים במשרד להגנת הסביבה.

קו בינוי ראשון: שורת המבנים הראשונה בישוב הפונה לים, שאיננה חלק תפקודי מן החוף.

קו החוף הזמני: קו גובה +1.06, גובה ים ממוצע בהתאם לתרחיש:
SSP:5-8.5 Low confidence, 2100 (50%)

קו החוף המאושר: קו +0.75 כהגדרתו בחוק שמירת הסביבה החופית.

תחום חוף הים הזמני: תחום של 100 מטרים שימדדו מקו החוף הזמני כלפי היבשה.

ג. בחינת קו החוף הזמני

השפעת עליית המפלס המוצגת באמצעות קו החוף הזמני נבחנה במינהל התכנון ביחס לקטגוריות הבאות:

1. חפיפה עם מבנים בודדים.
2. חפיפה עם קווים כחולים של תכניות מאושרות.
3. חפיפה עם קווים כחולים של תכניות בהליכי התכנון השונים.
4. חפיפה עם ייעודי קרקע של תכניות מאושרות.
5. בדיקה איכותנית ביחס לשפכי נחלים.

הבחינה העלתה כי קו החוף הזמני משפיע על מספר מצומצם של מבנים בודדים (רוב המבנים שזוהו הינם סככות צל וסוכות מציל), משפיע על כ- 24 תכניות מאושרות ו-4 תכניות בהליכי תכנון (דו"ח הבחינה מצורף כנספח 1 למסמך).

בחינה של קו החוף הזמני ביחס לקו החוף המאושר הראתה כי הקו הזמני נמצא לעיתים מזרחית ולעיתים מערבית לקו החוף המאושר. בנוסף נראה כי יש צורך לדייק את הקו בכל הנוגע לשפכי נחלים ובחופים מול שוברי גלים.

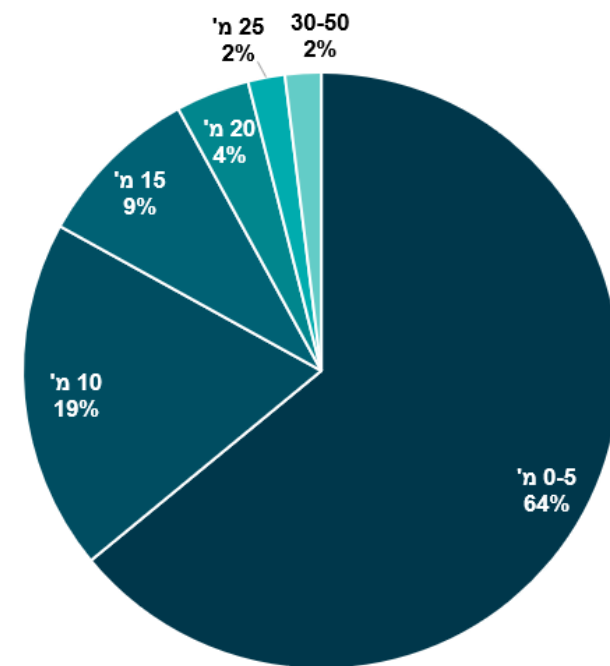
המדיניות הזמנית מתייחסת לקו החוף הזמני ותחום חוף הים הנגזר ממנו (מדידה של 100 מ' מקו החוף הזמני).

ד. שינויים בקו החוף הזמני

מבחינת תזוזת קו החוף מזרחה נראה כי לאורך מרבית רצועת חוף הים התיכון התזוזה היא קטנה. בכ- 64% מרצועת חוף הים התיכון התזוזה היא של עד 5 מ' מזרחה והזזה של הקו מעל 25 מ' מזרחה נמצאה בפחות מ-4% מרצועת החוף.

תזוזת קו החוף הזמני

ה. שפכי נחלים

המנהלת החליטה כי נדרשת עבודה נוספת של מיפוי ודיוק אזורי המפגש של שפכי הנחלים עם החוף והים. היות ועבודה זו תעשה במסגרת העבודה על התרחיש הקבוע, באזורים אלה המדיניות הזמנית תתייחס לקו החוף המאושר.

לדוגמא ניתן לראות את שפך נחל חדרה בו מגיע קו החוף הזמני עד הגשר שתלוי מעל הנחל.

1. שוברי גלים

נדרשת עבודה נוספת של מיפוי ודיוק המפגש של קו החוף עם שוברי הגלים, זאת לאור חוסר אחידות במיפוי הקו הזמני במפגש עם מבנים ימיים המתבטא בכך שהקו החוף הזמני ממוקם לפעמים מזרחית ולפעמים מערבית לשובר הגלים. לכן מומלץ באזורים אלה להתייחס לקו החוף המאושר (+0.75).

לדוגמא ניתן לראות בתל אביב את קו החוף הזמני מערבית לקו החוף המאושר ולעומת זאת באזור חיפה קו החוף הזמני נמצא מזרחית לשובר הגלים ולקו החוף המאושר.

קו החוף (+0.75) ————
קו החוף הזמני ————

ז. מדיניות התכנון המאושרת בחופים

פרק החופים בתמ"א 1 מגדיר את עקרונות התכנון בתחום חוף הים.

ככלל, איסור בניה בתחום חוף הים, למעט חריגים הכוללים בין היתר:

מבנים ומתקנים לטובת חופי רחצה.

מוקדים וטיילת בתחום החוף העירוני, נדרשים למסמך ראייה כוללת.

קווי ומתקני תשתית הנדרשים לקרבה לחוף.

שימושים נוספים המתאפשרים בהתאם להוראת הגמישות.

ה. מדיניות זמנית

המדיניות הזמנית נשענת על העקרונות הקבועים בפרק החופים ומתייחסת לקו החוף הזמני ותחום חוף הים הנגזר ממנו (מדידה של 100 מ' מקו החוף הזמני). תכנית הנדרשת לאישור הולחוף אשר כולה או חלקה בתחום חוף הים הזמני, תיבחן ביחס לעקרונות הקבועים בפרק החופים ולהלן:

1. אין במדיניות כדי לפגוע בתכניות מאושרות.

2. ככלל המדיניות היא לא להוסיף בניה בתחום חוף הים הזמני. תכנית

חדשה בתחום חוף הים תאושר במידה והיא משפרת באופן מהותי את

המצב התכנוני המאושר לטובת הציבור או תכנית המציעה תוספות

מינוריות ובהתאם לשיקול דעת הוועדה.

3. הולחוף תבהיר במסגרת הדיון ובהחלטתה כי התכנית נמצאת בתחום

חוף הים הזמני העלול להיות מושפע מעליית מפלס פני הים.

4. התרחיש הזמני לא ימנע פיתוח חופי רחצה ומוקדי חוף חדשים, אשר

בתכנונם יבחן שימוש בחומרים ומתקנים פריקים.

5. בניה בתחום חוף הים תהיה מזרחה ככל הניתן.

6. באזורים של שוברי גלים ושפכי נחלים הקו הקובע יהיה קו החוף

המאושר.

7. בחישוב תחום חוף הים הזמני לא יהיה תיקון מערבה וילקח קו

המחמיר מבין שני הקווים.

8. בדיונים בתכניות של הגנה על המצוקים ייבחן גם קו התרחיש לקו

סערה, קו גובה +1.86.

(SSP: 5-8.5 low confidence (Extreme Scenario), 2100, 50%)